

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจ ไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

จัดทำโดย สถานีตำรวจภูธรสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

สถานีตำรวจภูธรลพบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

หลักการและเหตุผล

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดองค์กร หนึ่งในการกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับผิดชอบต่อกระบวนการยุติธรรมก่อนที่คดี หรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ถูกส่งต่อไปยังขั้นตอนการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ และเข้าสู่การพิจารณา ในชั้นศาล โดยมีตำรวจเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแล้วส่งสำนวนการ สอบสวนไปยังพนักงานอัยการซึ่งเป็น หมายแผ่นดินฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล หลังจากเมื่อศาลพิพากษาลงโทษแล้ว เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะควบคุมตัวผู้นั้นไว้ในเรือนจำเพื่อ อบรม ดัดนิสัย และฝึกอาชีพ เพื่อให้กลับคืนสู่สังคมได้อย่าง ปกติสุข

การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เริ่มจากขั้นตอนแรกคือการร้องทุกข์ โดยบุคคลที่มีอำนาจร้อง ทุกข์ คือ ผู้เสียหายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ผู้เสียหายจะต้องไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 123 หรือร้องทุกข์ต่อ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่รอง หรือเหนือ พนักงานสอบสวนและเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบ เรียบร้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 124 โดยผู้เสียหายมีเจตนาที่จะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ จึง จะถือเป็นการร้องทุกข์ที่ชอบด้วย กฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 2 (7) ซึ่งถือเป็นเรื่องในการ ที่จะเข้าสู่ขั้นตอน ต่อไป มิฉะนั้นพนักงานสอบสวนก็จะมีอำนาจทำการสอบสวนคดีอาญานั้น และเกี่ยวกับอำนาจสั่งฟ้องของ พนักงานอัยการ กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดอาญาต่อส่วนตัวถ้าไม่มีคำร้องทุกข์หรือคำร้องทุกข์ไม่ชอบด้วย กฎหมายจะทำให้การสอบสวนที่กระทำลงโดยปราศจากอำนาจนั้นเสียไปและส่งผลให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจ ฟ้อง ดังได้บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 120 เมื่อข้อเท็จจริงดังกล่าวปรากฏต่อ ศาล ศาลก็ต้องพิจารณายกฟ้อง เนื่องจากการกระทำนั้นไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและหากเป็นคดี ประเภทยอมความไม่ได้ ซึ่งเป็นคดีที่มีความผิดต่อ แผ่นดิน เป็นความผิดเกี่ยวกับรัฐจะยอมความกันไม่ได้ เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตายซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ความผิดฐานชิงทรัพย์ประมวล กฎหมายอาญามาตรา 339 หรือความผิดฐานปล้นทรัพย์ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 เป็นต้น โดยในการ ดำเนินคดีแม้ว่าผู้เสียหายจะไม่เอาผิดกับผู้กระทำผิดก็ตามแต่เมื่อผู้เสียหายได้แจ้งความร้องทุกข์ ไว้แล้ว เรื่อง ดังกล่าวก็ไม่อาจจะยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ได้ เจ้าพนักงานจะต้องดำเนินคดีต่อไป

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นคดีอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้หรือ เป็นคดีอาญาซึ่งเป็นคดีที่ยอมความ ไม่ได้ จะต้อง ผ่านการรับคำร้องทุกข์โดยมีพนักงานสอบสวนเป็นผู้มีอำนาจในการรับเรื่องร้องทุกข์ก่อนการเนินคดี ในขั้นตอนต่อไปแต่ เนื่องจากความผิดทางอาญามี 2 ประเภทคือ ความผิดอาญาต่อแผ่นดิน (ความผิดยอมความ ไม่ได้) กับความผิดอาญาต่อส่วนตัว (ความผิดอันยอมความได้) หากเป็นกรณีคดีอาญาความผิดต่อส่วนตัว เมื่อมีการ กระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ผู้เสียหายต้อง ร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวนตามระเบียบตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาตรา 121 ก่อนเสมอ

ปัจจุบัน มีบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาเป็นจำนวนมากเนื่องจากสภาพ ทาง เศรษฐกิจ ที่ผิดเคือง ส่งผลกระทบให้มีผู้กระทำความผิดเพิ่มมากขึ้นผู้เสียหายซึ่งได้รับความเดือดร้อนต้องการที่ พึ่งทาง กระบวนการยุติธรรมจึงต้องไปดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแต่อาจจะถูกพนักงานสอบสวนใช้ ดุลยพินิจปฏิเสธไม่ รับคำร้องทุกข์สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายอาญา และมีระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า ด้วยคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นบทบัญญัติในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของ พนักงานตำรวจที่ทำหน้าที่สอบสวนไม่เปิดช่องว่างให้

พนักงานสอบสวนนั้นใช้ดุลยพินิจในรับเรื่องร้องทุกข์เพื่อนำคดี เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งหากเป็นการร้องทุกข์ที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว หากพนักงานสอบสวนไม่รับเรื่องร้องทุกข์ถือเป็นการกระทำความผิดในทางอาญาซึ่งได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เรื่อง ของความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและมีความผิดทางวินัยฐานไม่ ปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีแต่ด้วยปัจจัยหลายประการทำให้พนักงานสอบสวนยอมใช้ดุลยพินิจไม่ รับคำร้องทุกข์ทั้งที่รู้ว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นความผิดแต่เลือกที่จะเลี่ยงไม่รับคำร้องทุกข์เพื่อลดภาระของตนที่ล้นมือเนื่องจากพนักงานสอบสวนมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับภาระงานที่ล้น หรือบางครั้งใช้ดุลยพินิจโดยผิดพลาดไปโดย วินิจฉัยว่าเป็นคดีแพ่งเพราะบางคดีแทบจะแยกไม่ออกว่าเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา หรือสาเหตุมาจากพนักงาน สอบสวนถูกคำสั่งโยกย้ายมาจากการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอื่น ทำให้ขาดความชำนาญในการสอบสวน ขาดความมั่นใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ขาดความรักและรับผิดชอบในหน้าที่หรือเป็นเพราะนโยบายการบริหารงานภายในองค์กรทำให้ พนักงานสอบสวนถูกผู้บังคับบัญชาแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ ส่งผลให้พนักงานสอบสวนไม่มีอิสระใน การตัดสินใจได้อย่างเต็มที่

จากปัญหาการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนไม่รับคำร้องทุกข์ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงสิทธิ และทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่พึ่งที่สำคัญยิ่ง หากกระบวนการยุติธรรมในชั้น สอบสวนไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าถึงการใช้สิทธิได้จริง กระบวนการยุติธรรมในชั้นต่อไปก็ไม่อาจดำเนินการ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนได้

การร้องทุกข์ กล่าวโทษ

“คำร้องทุกข์” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(7) หมายถึง การที่ผู้เสียหายได้ กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

“คำกล่าวโทษ” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(8) หมายถึงการที่บุคคลอื่นซึ่ง ไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ดี ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้นกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 123 ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ คำร้องทุกข์นั้นต้องปรากฏชื่อ และที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิด พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำลง ความเสียหายที่ได้รับ และชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำผิดเท่าที่จะบอกได้ คำร้องทุกข์นี้จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปีและลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ถ้าร้องด้วยปากให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึกกับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความและเลขคดีอาญา พ.ศ. 265 ลงวันที่ 28 กันยายน 2565 ให้ความหมายคำนิยามศัพท์ ดังนี้.

1. “คำแจ้งความ” หมายความว่า เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้แจ้งความได้แจ้งต่อผู้รับแจ้งความ โดยอ้างว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น
2. “ผู้แจ้งความ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมาแจ้งความต่อผู้รับแจ้งความ
3. “ผู้รับแจ้งความ” หมายความว่า พนักงานสอบสวน ซึ่งได้รับแจ้งความจากผู้แจ้งความ
4. “มูลความผิดทางอาญา” หมายความว่า การกระทำที่เข้าองค์ประกอบความผิดทางอาญาฐานใดฐาน หนึ่ง
5. “เลขคำแจ้งความ” หมายความว่า ลำดับการรับแจ้งความของผู้แจ้งความที่เกี่ยวกับเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้แจ้งความอ้างว่าได้มีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น
6. “เลขคดีอาญา” หมายความว่า ลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เมื่อการสืบสวนสอบสวน ปรากฏว่ามีมูลความผิดทางอาญาเกิดขึ้น

7. “สมุดบันทึกคำแจ้งความ” หมายความว่า สมุดที่ใช้บันทึกการออกเลขคำแจ้งความรวมถึงบันทึกคำ แจ้งความในระบบสารสนเทศที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

8. “สมุดบันทึกคดี” หมายความว่า สมุดที่ใช้บันทึกการออกเลขคดีอาญา รวมถึงบันทึกเลขคดีอาญาในระบบสารสนเทศที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

หลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจไม่รับแจ้งความร้องทุกข์ในคดีอาญาของพนักงานสอบสวน

1.เป็นเรื่องทางแพ่ง พนักงานสอบสวน จะลงบันทึกประจำวันและชี้แจงหลักกฎหมายให้ทราบ

2.แจ้งความเป็นหลักฐาน พนักงานสอบสวนตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้แจ้งความร้องทุกข์ ไม่มีความประสงค์จำดำเนินคดีอาญา

3.การแจ้งความร้องทุกข์ ผู้แจ้งไม่ลงลายมือชื่อ/ไม่ต้องถูกต้องตามระเบียบ การแจ้งความร้องทุกข์ ไม่ยอมลงลายมือชื่อ ถือว่าไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ตามระเบียบ เพราะผู้ แจ้งต้องมีวัตถุประสงค์ให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หากไม่มีการระบุเจตนานี้ลงไป จะ ไม่ใช่การแจ้งความร้องทุกข์ตามระเบียบ ทั้งนี้เมื่อการแจ้งความนั้น ไม่ใช่การแจ้งความร้องทุกข์ หากความผิดนั้น เป็นความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจ ที่จะสืบสวนหรือสอบสวนเพื่อทำสำนวน ส่งพนักงาน อัยการให้นำคดีขึ้นฟ้องต่อศาลได้

4.บัตรสนเทห์ พนักงานสอบสวนจะไม่รับแจ้งความร้องทุกข์ ถ้าผู้กล่าวโทษไม่แจ้งว่าเป็นผู้ใด หรือใช้นามแฝง ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความ และเลขคดีอาญา พ.ศ.2565

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความ และเลขคดีอาญา พ.ศ.2565 ได้กำหนด หลักเกณฑ์วิธีการให้พนักงานสอบสวน พิจารณาไม่รับคำร้องทุกข์ไว้ใน ข้อ 5 ดังนี้

เมื่อมีผู้มาแจ้งความ แม้คำแจ้งความนั้นพนักงานสอบสวนเห็นว่ายังไม่แน่ชัดว่า เป็นคำร้องทุกข์หรือคำ กล่าวโทษ หรือ เป็นเรื่องทางแพ่ง เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนผู้แจ้งความ และพยานที่ผู้แจ้งอ้างถึง หรือพยานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการดำเนินการอื่นทั้งหลายในการรวบรวมพยานหลักฐาน จนปรากฏชัดว่าไม่มีมูล ความผิดอาญาเกิดขึ้น ให้พนักงานสอบสวนรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ถึงหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาส่งภายใน 48

ชั่วโมง นับแต่เวลาที่รับเลขรับแจ้งความ กรณีหัวหน้าหน่วยงาน พิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางแพ่ง ก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งทราบ และลงประจำวัน เกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หากผู้แจ้งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว และยืนยันจะให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป ก็ให้ ดำเนินการตามความประสงค์ของผู้แจ้งความ พร้อมทั้งอธิบายให้ทราบถึงกรณีที่จะต้องรับผิดชอบทางกฎหมาย ด้วย และนำข้อ 4(1) หรือข้อ 4(2) ของระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความและเลข คดีอาญา พ.ศ.256 ลงวันที่ 28 กันยายน 2565 มาใช้โดยอนุโลม

กรณีหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีมูลความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็น ความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ก็นำข้อ 4(1) หรือ ข้อ 4(2) ของระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความและเลขคดีอาญา พ.ศ.256 ลงวันที่ 28 กันยายน 2565 มาใช้โดยอนุโลม

ในกรณีต่อไปนี้พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลพินิจไม่ทำการสอบสวนได้คือ

1. เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมรับข้อเท็จจริงตามระเบียบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 122 (1)
2. เมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเองโดยมิได้มีการร้องทุกข์ก่อน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 122 (2)
3. เมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่าเขาเป็นใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษ หรือบันทึกคำกล่าวโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 122 (3).

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความ และเลขคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความ และเลขคดีอาญา เพื่อให้มีนิติคดีอาญาเป็นไปด้วยความถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริงของการเกิดคดีอาญา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการรับเลขคำแจ้งความ และรับเลขคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

(๑) “คำแจ้งความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้แจ้งความได้แจ้งต่อผู้รับแจ้งความ โดยอ้างว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

(๒) “ผู้แจ้งความ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมาแจ้งความต่อผู้รับแจ้งความ

(๓) “ผู้รับแจ้งความ” หมายความว่า พนักงานสอบสวน ซึ่งได้รับแจ้งคำแจ้งความจากผู้แจ้งความ

(๔) “มูลความผิดทางอาญา” หมายความว่า การกระทำที่เข้าองค์ประกอบความผิดทางอาญารูปฐานหนึ่ง

(๕) “เลขคำแจ้งความ” หมายความว่า ลำดับการรับคำแจ้งความของผู้แจ้งความที่เกี่ยวข้อง เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้แจ้งความอ้างว่าได้มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น

(๖) “เลขคดีอาญา” หมายความว่า ลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เมื่อการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่ามีมูลความผิดทางอาญาเกิดขึ้น

(๗) “สมุดบันทึกคำแจ้งความ” หมายความว่า สมุดที่ใช้บันทึกการออกเลขคำแจ้งความ รวมถึงการบันทึกเลขคำแจ้งความในระบบสารสนเทศที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

(๘) “สมุดบันทึกคดี” หมายความว่า สมุดที่ใช้บันทึกการออกเลขคดีอาญา รวมถึงการบันทึกเลขคดีอาญาในระบบสารสนเทศที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๔ เมื่อมีผู้มาแจ้งความให้ผู้รับแจ้งความรับเลขคำแจ้งความในสมุดบันทึกคำแจ้งความ โดยทันที โดยให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนผู้แจ้งความ และพยานที่ผู้แจ้งความอ้างถึง หรือพยานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการดำเนินการอื่นทั้งหลายในการรวบรวมพยานหลักฐาน โดยในการรับเลขคดีอาญาให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) คดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หากเป็นกรณีที่มีมูลความผิดอาญาให้พนักงานสอบสวนรับเลขคดีอาญาในสมุดบันทึกคดีและทำการสอบสวนตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) คดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด หากเป็นกรณีที่มีมูลความผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพิจารณาสิ่งใดเป็นเหตุให้เข้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ทำการสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด และเมื่อทำการสืบสวนแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. กรณีสืบสวนจนทราบว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนส่งเอกสารและหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนให้กับพนักงานสอบสวน เพื่อให้พนักงานสอบสวนรับเลขคดีอาญาในสมุดบันทึกคดี และทำการสอบสวนตามที่กฎหมายบัญญัติ

ข. กรณีเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนได้ทำการสืบสวนตามระยะเวลาที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด แต่ไม่ได้รับผู้กระทำความผิด ให้ส่งผลการสืบสวนรวมทั้งเอกสารและหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนให้กับพนักงานสอบสวน เพื่อให้พนักงานสอบสวนรับเลขคดีอาญา แล้วดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐

ข้อ ๕ เมื่อมีผู้มาแจ้งความ แม้คำแจ้งความนั้นพนักงานสอบสวนเห็นว่ายังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่องทางแพ่ง เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนผู้แจ้งความ และพยานที่ผู้แจ้งความอ้างถึง หรือพยานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการดำเนินการอื่นทั้งหลายในการรวบรวมพยานหลักฐานจนปรากฏชัดว่าไม่มีมูลความผิดอาญาเกิดขึ้น ให้พนักงานสอบสวนรับเลขคดีอาญาให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาส่งภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่รับเลขคำแจ้งความ กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องในทางแพ่งก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หากผู้แจ้งความไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว และยืนยันจะให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป ก็ให้ดำเนินการตามความประสงค์ของผู้แจ้งความ พร้อมทั้งอธิบายให้ทราบถึงกรณีที่จะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายด้วย แล้วนำข้อ ๔(๑) หรือ ข้อ ๔(๒) มาใช้โดยอนุโลม

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีมูลความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ก็นำข้อ ๔(๑) หรือ ข้อ ๔(๒) มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๖ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจจัดตามวิธีวินิจฉัยปัญหาเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๗ บรรดาระเบียบ และคำสั่งอื่นในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ระงับเป็นอันขาด

ข้อ ๘ วิธีปฏิบัติเรื่องใดที่มีกำหนดในระเบียบนี้ไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลตำรวจเอก
(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ